

Overheid, een investering in farmacie zou twee vliegen in een klap slaan

Vanwege de hoge medicijnprijzen moet de overheid aandeelhouder worden in farmaciebedrijven, betoogt farmadirecteur Sanne Groenemeijer.

[Sanne Groenemeijer](#) 15 mei 2019, 17:48

Beeld ANP

‘Wij investeren niet in peuken en wapenfabrikanten, wel in nieuwe geneesmiddelen.’ Met deze slogan hoopte een Nederlandse verzekeraar in voorbije jaren klanten te werven, evident gestoeld op de gedachte dat niemand in sigaretten of wapens wil investeren, terwijl een investering in medicijnen niet alleen toevoegt aan een gezonde toekomst, maar ook een gezond rendement oplevert waar de verzekerde klant op kan vertrouwen.

Deze slogan won verleden week aan relevantie, toen organisaties Somo en Wemos in een rapport concludeerden dat de Nederlandse overheid belastinggeld investeert in de ontwikkeling van geneesmiddelen, terwijl de BV Nederland veel te weinig van die investering terugziet in lagere medicijnprijzen. Minister Bruins van Medische Zorg noemde het een ‘terecht punt’ en kondigde aan het rapport met ‘collega’s van Economische Zaken’ te zullen bespreken. Hoe kan het zijn dat een verzekeraar wel een gezond rendement behaalt, terwijl VWS geld lijkt weg te gooien?

Als directeur van een farmaceutisch bedrijf viel mij aan de berichtgeving rondom het rapport in ieder geval één ding direct op. De discussie vindt wederom alleen plaats in het kader van het compleet vastgeroeste en verziekte debat omtrent geneesmiddelenprijzen. Als de overheid investeert, zou zij moeten mogen eisen dat de prijs van een geneesmiddel omlaag gaat, dat was de enige mogelijke uitkomst van de berichtgeving.

Investeren

Verzekeraars, en zeker ook onze pensioenfondsen, investeren al decennialang met succesvolle rendementen in de ontwikkeling van geneesmiddelen. De reuzensprongen die wij in die decennia in levensverwachting en kwaliteit van leven hebben kunnen maken, zijn voor een groot deel te danken aan dit soort financiële instellingen. Zij hebben immers die vooruitgang voor een groot deel gefinancierd, waarmee ze ons tevens van solide verzekeringen en pensioenen hebben kunnen voorzien. Een win-winsituatie. Ik opper dan ook graag een onderwerp voor gesprek met de collega’s van Economische Zaken.

Waarom denkt de overheid niet ook zo? Waarom zou de eis die de overheid stelt aan investering niet eenvoudigweg een rendement op die investeringen kunnen zijn?

Het antwoord is helaas eenvoudig. Rendement is in de publieke discussie over geneesmiddelen een vies woord geworden. Dat wil je niet, dat moet je vermijden.

Waar de rendementen van producenten van medische apparatuur, dokters, privéklinieken, maar ook bijvoorbeeld bouwbedrijven die ziekenhuizen bouwen nooit onderwerp van discussie zijn, is in het publieke debat zo langzaamaan de gedachte ontstaan dat de ontwikkeling en productie van geneesmiddelen kosteloos dient te gebeuren. Als dat daadwerkelijk zou kunnen dan ben ook ik daar uiteraard voor. Maar ik zou niet weten hoe dat moet.

Winst

Laten we de sentimenten over farmawinsten voor even terzijde leggen en nogmaals kijken naar de geopperde vraag waarom de overheid niet eenvoudigweg winst over haar belegging kan boeken. De riante deelname in KLM is dan een mooi voorbeeld van een overheid die twee vliegen in een klap kan slaan: de investering is voor de belastingbetaler, als het goed is, en te rechtvaardigen vanuit een financieel oogpunt, omdat de overheid, inderdaad, rendement trekt.

Wij maken dus allen winst op KLM. Dat is echter niet waarom de overheid dit avontuur aanging. Zij wilde de belangen van KLM voor de BV Nederland beschermen, door een actieve en invloedrijke aandeelhouderspositie te verwerven. Zo kan zij het beleid van de moederorganisatie KLM-Air France sturen, als dat haar onwelgevallig is.

Misschien dat hier wel een mooie oplossing voor het geneesmiddelendebat ligt. Onze overheid kan onmogelijk de ontwikkeling van alle denkbare geneesmiddelen overnemen. Dat kost een veelvoud van ons binnenlands product. Maar een actieve en activistische deelname in onze industrie zou

twee vliegen in een klap slaan. Op de korte termijn kan met rendementen de kosten van de zorg worden gedrukt, terwijl op de lange termijn de aandeelhoudersinvloed kan bijdragen aan haar wens om geneesmiddelen lager te prijzen.

Alleen aandeelhouders kunnen daarvoor stemmen, of we dat nou leuk vinden of niet. En waar de rendementen dan weliswaar afnemen, nemen ook de kosten voor geneesmiddelen af.

Dat verzekeraars en pensioenfondsen onze rendementen dan toch moeten zoeken bij de tabaks- en wapenfabrikanten, moeten we dan maar voor lief nemen.

Sanne Groenemeijer is algemeen directeur van de Deense farmaceut Novo Nordisk.